

HÄMEEN SANOMAT.

Hämeenlinnan kaupungista

N:o 44.

Tiistaina Kesäkuun 3 p.

1884.

Tilauksinta: jakamispaikoissa Hämeenlinnassa koko vuodelta 3 markkaa, kolmelta neljännes-vuodelta 2 m. 50 p., puolelta vuodelta 1 m. 75 ja neljännefeltä 1 markka Hämeenlinnan postikonttorissa koko vuodelta 4 m. 11 p., kolmelta neljännes-vuodelta 3 m. 37 p., puolelta vuodelta 2 m. 38 p. ja neljännefeltä 1 m. 37 p.; muissa postikonttooreissa koko vuodelta 4 markkaa 29 p., kolmelta neljännes-vuodelta 3 m. 52 p. puolelta vuodelta 2 m. 48 p. ja neljännefeltä 1 m. 43 p. — **Kuulutuksia ja ilmoituksia** otetaan vastaan Hämeen Sanomain kirjapainossa ja toimittuksen luona. Hinta 10 penniä pieneltä riviltä takaituilla ja 15 p. ensinwulla. Kuotusajat suomenmenneen ilman eri maksua. — **Jakamispaikat:** lehden kirjapaino ja herra Kronholmin leipuripuoti sekä herrain Strömberg'in, Walleniuksen, Grönlund'in ja Grönfors'in puodit. — **Konttori:** Lehtori Palanderin talossa.

Päiwälistä.

Kaupungille.

Keskiwiikkona 4 p:nä

Kello 12 päiw. Suutolauppa lääninonttooris- ja haltajien ja osien hankkimista warten leiriin.

K:lo 6 j. p. p. Myyhdään Rahatoimitamariin edessä puistossa oserwa heinälato.

Maaseudulle:

Keskiwiikkona 4 p.

Lammin kirjontyhäissä myyhdään kaup. Fransman'in tawaraa.

Ilmoituksia.

 Kunn. yleisölle ilmoitetaan, että Hämeen Sanomain Osake-Yhtiön Kirjapaino

on muutettu Lehtori Palander'in (entiseen lehtori Gadd'in) taloon.

 Ilmoittajia pyydamme hywäntahtoisesti jättämään ilmoituksensa kirjapainoon hywisä ajoissa edellisenä päiwänä ennen lehden ilmestymistä. Kaupungissa asuwien ilmoittajien sopii myöskin jättää ilmoituksensa kauppias Grönfors'in puotiin viimeistään kello 7 illalla mainittuina päiwinä.

Suom. U. S. 2 t. 5 r.
Arpaajat tanssin ja näytelmän kansa pidetään Kärkölan kirkolla tulewan Kesäkuun 15 päiwänä. Suwit alkawat kello 6 j. p. p.

Pellawan wiljelemisestä, rahaksi muuttamisesta ja teos-kaupasta.

Pellawa kaswaa parhaiten hienossa, hitisessä maassa, kaswapa sawenselaisessa, jos se on hywin mullitettu, woi-mallista ja ruokosaa. Safonappuloita pellawa ei kärsi, niistä se kestuu. Parhaiten se kuitenkin menestyy wuorowiljeltyssä, kun maa on ollut hei-

nällä ja juuritettuna wallo-apilalla, niin että se on tullut hitiseksi. Maa kyt-netään syksyllä tarkasti auralla, että rauta saa häwittää ja katkoa ruohon juuret; kewäällä taas se ladataan ja, että se pysyisi hitisenä ja siemen itäisi tasaisesti, on maa myöskin jyrättävä. Näin tehden maa ei ota rikkaruohoa-kaan, joten pääsee siitä waiwaloisesta ja aikaa kuluttawasta kirkemisestä, jota tähän asti on tarwinnut tehdä warfin paljon. Siemenet, joitten itäwyhyys kestää kymmenen vuotta, owat huokautetawat, ennenkuin niitä uudestaan kylwetään. Tästä on sekin etu, että pääsee alinomaa ostamasta u. k. riigalaisia siemeniä, jotka eiwät taida niitä aina ollakaan. Helposti ymmärtää, että siemeniin menee paljon rahaa, ellei ruweta omia paremmin hoitamaan ja säilyttämään kuin tätä nythä tehdään.

Pellawien ruokoomista warten pitää tehdä laattiallisia wajoja. Täällä sitten m. m. erotettaisiin päistareet pois ja wietäisiin semmoiseen paikkaan, mihin talon woiwawedet kokoontuwat, sillä päistareet owat, erinomaisia wetämään puoleensa woiwa-aineita ja niitä pellole asti säilyttämään.

Uuden-aikaisempia koneitakin on pel-lawan ruokoomista warten puuhattu, mutta ei vielä ole käytännöllisiä ketsitty. Eräs meidän maan miehiä on minun kuulteni sanonut osaawansa semmoisen tehdä, jos hänellä siihen wain olisi tilaisuutta.

Kuitenkaan ei tämmöisistä uufista koneista, jos niitä kerran ketsittäisiin, alussa olisi suurtakaan apua, sillä tietysti eiwät kaikki jaksaisi itselleen semmoisia hankkia, ell'eiwät ne olisi aiwan halpoja. Mitä nyhysiin koneisiin tulee, niin kyllä niilläkin pellawia ruokoon saadaan ja on saatu, kun wain monet muut esteet ja haitat, jotka pel-lawateollisuutta nyt painawat, owat poistetut. Näihin pitäisi hallituksen ryhtyä edistääkseen ja auttaakseen oman maamme luonnollista teollisuutta. Mut-ta tehtailijain puolelta on myöskin uh-rauksia tehtävä pellawateollisuuden korrattamiseksi ja ompa siihen suuntaan wäihin tehtykin. Wiime syksynä ilmoitti Tampereen pellawatehdas sanomalehdissä, että se haluaa ostaa pellawia. Uuseat wiljelijät ryhtyiwätkin kauppoihin ja nähyiwät olleen näihin tythymäisiä-

kin. Luulempa, että tälläkin keinoin pel-lawanwiljelitys lisääntyy, ja etenkin, jos tehdas rupeaa tekemään ostoksensa heti syksyllä sekä maksaa riittäwän hinnan tawaran hywyhyden mukaan. Maan-wiljelijälle on tästä sekin hyöty, että hän siten saa syksyrahvoja eikä tarwitse joka syksy polkuhintaan myyhdä wiljaansa, niin että hän kewäällä on puutteessa ja täytyy ostaa wenäjän jauhoja eli kulia.

Walmiita pellawateoffia olisi niin laajalta ja suuresta määräsä kuin suinkin kaupitelstawa ja lewitettävä omaan maahanme warfinkin semmoisiin seu-tuihin, misä pumpuliteoffiakin kaupataan, jotta siten saataisiin meiltä pois peratukfi tuo maallemme wieras ja luon-tonon pumpulikaswi ja sen sijaan saimme ruumiimme werhoksi sen kaswin, jonka luonto on meille antanut terwey-deksemme ja hydyksemme. K. P.

Hämeenlinnasta.

Uusi ajetus, joka koskee mallasjuo-main myyntiä ja anniskelua, astuu woiwaan tämän Kesäkuun 1 p:stä ja jättää nimenomaan, että kaikki ennen annetut oikeudet sellaisen liikkeen harjoittamiseen loppuwat mainittuna päiwänä. Sen wuoksi arwelemme huwitawamme lufjoitamme, kun aiwan lyhyesti esitämme ne johtopäätökset, joihin lainsäätäjä on tullut tätä tarpeätä kysymystä ratkaistessaan. Jokainen, jolla kaupungissa on oikeus harjoittaa kaup-paliikettä, on myöskin nyt oikeutettu awonaisessa puodissa noudetta-wa k s i myymään mallasjuomia ja olut-tehtaan tuotteita, kun hän wain Maistraatille antaa ilmoituksen jokaisesta myyntipaikasta, jonka hän kaupungissa tahtoo awata. Maalla antaa kuntako-fous oikeuden myyhdä mallasjuomia nou-dettawaksi. Tämä myöskin määrää paikan, jossa myymistä harjoitettafoon, ja ajan, josta se saa alkaa, sekä muut-tu e hdot, joita ehkä pidetään tarpeel-lina, jottei oikeus tulisi wäärin käy-te-tyksi.

Tähän oikeuteen, että saa myyhdä mallasjuomia noudettawaksi, ei kuulu se, että niitä saisi myyhdä paikalla nautittawiksi. Semmoista anniskelu-oikeutta, joka kaupungissa myhnetään korkeintaan kahdeksi wuodeksi kerrallaan, on kirjallisesti Maistraatilta haettava. Tämä tiedustele joka toisena vuonna Tammikuussa Kaupunginwastuusestien mielipidettä siitä, tokkohan ja kuinta monelle mallasjuomain anniskeluoikeutta on tulewaksi kahdeksi wuodeksi

myhntäminen, sekä myöskin millä pai-koim kaupungia tuommoisia anniskelu-paikkoja saa olla, ja antaa sitten hake-mukseen lupatodistuksen, jos se näkee hywäksi siihen myhntyä. Samoin myöskin on Maistraatille ilmoitettawa, jos anniskelupaikkaa ehkä muutettaisi tahi sen hoitajaa waihdettaisi. Tämän erityistä lupaa on se, jolla kaupungissa on oikeus anniskella palowinaa tahi muita wätijuomia, myöskin oikeutettu paikalla nautittawaksi myymään mal-lasjuomia.

Maalla on myöskin mallasjuomain anniskelu sallittu ravintoloissa, joita liikenteen wuoksi on laitettu, sekä ketsi-tiowarisä matkustawaisille, muuten on osuen ja portterin anniske-lu maalla kokonaan kielletty. Noudetta-wa k s i m y m m i n e n maalla ja anniskelu kaupungissa saa kestää ainoastaan k:lo 6:sta aamulla k:lo 9:ään illalla; sunnuntaijain kuitenkin ei ensinkään. Ketsikiowareissa anniskelta-foon matkustawaisille wuoro-kauden kaikkina aikoina.

— **Sisäänpääsötutkintoon** Normaaliyhjeen ilmoittanut Lauwantaina 25 poittaa.

— **Suomen sotawäki.** Ampuma-taidon tarkastuksen toimittaa kaartikun-nassa palweluwa kenraalimajuri P. Ma-jesteettinsa seurueessa Gripenberg Hä-meenlinnan petaljoonassa Heinäkuun 11 p:nä.

— **Lennätin-asema Luolajasä** Hä-meenlinnan luona pidetään w. k. 28 p:stä alkaen awoinna vastaan-ottamaan sisä-ja ulkomaan-sananwaihtoa ja on 4:nen luokan telegrafisti Hämeenlinnan ase-malla Sähkin määrätty hoitamaan sitä.

— **Tulipalo.** Lehtori K. G. Göös'in omistamassa Trjalan kartanosä Sanak-falassa paloi wiime perjantaina kaffi asuinrakennusta ja yksi ulkohuone.

— **Kirjallisuutta.** Herra Werner Söderströmin kustannuksella on ilmestyy-nyt: **Kiewarin pihalla.** Wuu-dan **Marckinamies.** Kirjoittanut Zuhani Aho. Hinta 1 m. 75 p.

Jutialaisia kuwaelmia. Kirjoittanut A. E. D. E. Hinta 75 p.

— **Mioppilastutkinnossa** hywäksyt-tiin wiime perjantaina Hämeenlinnan normaaliyhjeestä: J. G. Sommer, J. E. Hällström, K. J. G. Groundstroem, K. A. Tammelander, F. F. Kelander, K. A. Wegelius ja A. G. R. Andrén.

— **W. P. K. kokouksessa** walittiin eilen edustamaan kuntaa Helsingin W. P. K:n 20-wuotisessa juhlasä päälli-köistä herrat Fdeklam, Sundel, Peter-son, Doll ja Tötterman. Michistöstä päätettiin lähettää 20 miestä, jotka ku-ten puheenjohtaja sanoi, „menewät tie-tysti omasta pussistaan“. Kenenkäs „pussista“ nuo edellä mainitut sitten menewät, koska siitä ei kokouksessa mi-

